

Základní škola Dřevohostice, okres Přerov, příspěvková organizace
Školní 355, 751 14 Dřevohostice

Školní vzdělávací
program
pro zájmové vzdělávání
ve školní družině

„Ať je teplo nebo zima, v družině je vždycky práma.“

Obsah

1. Identifikační údaje školní družiny
2. Charakteristika a provoz školní družiny
3. Konkrétní cíle zájmového vzdělávání
4. Formy
5. Materiální podmínky
6. Ekonomické podmínky
7. Personální podmínky
8. Podmínky pro hygienické a bezpečné působení ŠD, psychosociální podmínky
9. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných
10. BOZP
11. Obsah vzdělávání
12. Evaluační systém
11. Časový plán činnosti ŠD

Platnost dokumentu od 1.9.2007

Aktualizace 27.8.2015

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE ŠKOLNÍ DRUŽINY (dále ŠD)

Překladatel

Název školy:
Základní škola Dřevohostice, okres Přerov,
příspěvková organizace
Adresa školy:
Školní 355, 751 14 Dřevohostice
Ředitelka školy:
PaedDr. Nataša Kučerová
Zástupce ředitele:
Mgr. Jana Zajícová
IČO: 70040656
Kontakty:
Telefon: 702 144 756 (ŠD)
e-mail:zsdrevohostice@zsdrevohostice.cz
web:www.zsdrevohostice.cz

Zřizovatel

Obec: Dřevohostice
Adresa:
Úřad městyse Dřevohostice,
Náměstí 74, 751 14 Dřevohostice
IČO: 301213
Kontakty:
Telefon: 581 297 913
FAX: 581 711 007
e-mail:ou@drevohostice.cz
web: www.drevohostice.cz

2. CHARAKTERISTIKA A PROVOZ ŠKOLNÍ DRUŽINY

Činnost školní družiny

Školní družinu navštěvují žáci 1. stupně, popř. dojíždějící žáci 2. stupně. Školní družina se dělí na oddělení podle věku žáků a jejich zájmového zaměření. Činnost ve školní družině je organizována s ohledem na věkové složení dětí. Neodmyslitelnou součástí výchovně vzdělávacího procesu ve školní družině jsou různé krátkodobé i dlouhodobé projekty prohlubující učivo prvního stupně.

Podmínky přijímání uchazečů

Do školní družiny se děti přihlašují zápisním lístkem, na kterém rodiče řádně vyplní všechny údaje (zvláště, kdy a s kým bude dítě z družiny odcházet – samo, či v doprovodu rodičů, popř. sourozenců, také kontakt na rodiče). Změny na zápisních lístcích oznámí rodiče vychovatelce písemně, s podpisem a datem. Docházka je pro přijaté povinná, rodiče omlouvají nepřítomnost dítěte písemně nebo telefonicky na čísle: škola - 581 711 031, mobil ŠD - 702 144 756.

Přednostně jsou přijímány děti z nižších ročníků školy, děti dojíždějící a děti zaměstnaných matek. Díky velmi pestré činnosti je o školní družinu velký zájem, a tak se snažíme uspokojit všechny zájemce.

Podmínky průběhu vzdělávání

Provoz ranní družiny je od 6³⁰ - 7³⁰ hodin. Z ranní družiny odcházejí žáci do tříd na vyučování. Provoz odpolední družiny je od 11³⁰ - 15³⁰ hodin.

Ukončování vzdělávání

Žáci jsou do školní družiny přijímáni vždy na jeden školní rok. Dítě je možné ze školní družiny odhlásit kdykoliv během školního roku, na základě písemné žádosti rodičů. Ředitel školy může žáka ze školní družiny vyloučit při opakovaném nedodržování vnitřního řádu školní družiny.

3. KONKRÉTNÍ CÍLE ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ - KOMPETENCE

Školní družina tvoří ve dnech školního vyučování mezistupně mezi výukou ve škole a výchovou v rodině. Školní družina není pokračováním školního vyučování:

- probíhá mimo povinné vyučování
- probíhá mimo vlivu rodiny
- uskutečňuje se ve volném čase

Cílem výchovy je připravit dítě pro život ve stávající společnosti a prostřednictvím aktivit mimo vyučování ho vybavit žádoucími vědomostmi, dovednostmi, ale také postoji.

Výchovné působení musí reagovat na nebezpečí, jakými jsou drogová závislost, také závislost na gamblerství, nesnášenlivost a agresivita.

Cílem je rozvoj klíčových kompetencí prostřednictvím zájmových činností.

3.1 Konkrétní cíle:

1. vzdělávání rozvíjet přirozenou cestou

- respektovat individuální potřeby a přání dětí, vyslechnout je
- poskytovat dětem časovou rezervu k získání kulturních, hygienických a společenských návyků
- rozvoj tvořivosti

2. účast vychovatelky jako rovnocenného partnera ve hře

- hodnocení slovního projevu
- takt, veselost, nápaditost, flexibilita
- nabízet vhodné hračky a pomůcky
- rozvoj zručnosti
- rozvoj jemné motoriky
- rozvoj dětské fantazie

3. využívat pochvalu

- respektovat pracovní tempo dětí
- respektovat informace rodičů
- smysl pro spravedlnost
- rozvoj kolektivních vztahů
- rozvoj správných charakterových vlastností

4. poznávat sami sebe

- učit děti vnímat různost kulturních komunit
- vést k přátelství a soudržnosti s dětmi jiných národností
- dodržování pitného režimu
- předcházet nemocem dětí vhodným oblečením a otužováním (za příznivého počasí co nejčastější pobyt dětí venku)

3.2 Kompetence

1. Kompetence k učení - vzbuzovat chuť k poznávání

- chuť k dokončení práce
- pozitivní myšlení
- výchova k tvořivosti
- hledat řešení problému
- hodnocení dětí (hledat, co se povedlo)

- výchova ke kreativitě

2. Kompetence k řešení problémů – všimnout si dění a problémů

- učit se problémy pochopit
- přemýšlet o nesrovnalostech a jejich příčinách
- promýšlet a plánovat řešení problému
- chápat, že vyhýbání problému nevede k cíli
- rozlišovat správná a chybná řešení
- spontánně přicházet s novým řešením
- učit se svá rozhodnutí obhájit
- uvědomovat si zodpovědnost za svá rozhodnutí
- iniciativa, podnikavost, houževnatost
- započaté činnosti dokončovat

3. Kompetence komunikativní - ovládat řeč

- komunikace s dospělými
- komunikace s vrstevníky
- vyjádřit své pocity řečí, gestem
- vyjádřit větou myšlenku, sdělení, otázku, odpověď
- kultivovat komunikaci

4. Kompetence sociální a interpersonální - rozhoduje o svých činnostech

- nese odpovědnost a důsledky
- rozpozná vhodné a nevhodné chování
- vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu a dovede se jim bránit
- umí pracovat ve skupině - dokáže se prosadit i podřít
- umí přijmout kompromis
- je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi

5. Kompetence občanské - participovat, organizovat, řídit, hodnotit

- odhaduje rizika svých nápadů
- k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně,
- uvědomuje si svá práva i práva druhých
- pečuje o své zdraví
- chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí

6. Kompetence k trávení volného času - smysluplné trávení volného času

- umí si vybrat zajímavé činnosti
- rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinách i individuálních činnostech
- dostatek námětů pro společenské hry, Vv, Hv, Tv
- získává čtenářské návyky

4. FORMY

4.1 Formy

- A. příležitostná výchovná, vzdělávací, zájmová a tematická rekreační činnost nespojená s pobytem mimo místo, kde právnická osoba vykonává činnost školského zařízení pro zájmové vzdělávání
- B. pravidelná výchovná, vzdělávací a zájmová činnost
- C. využití otevřené nabídky spontánních činností

4.2 Činnosti ve ŠD

1. Odpočinková činnosti - odstraňuje únavu
  - zařazuje se po obědě popř. do ranních činností
  - klid může být na koberci
  - tuto funkci mohou plnit stolní a společenské hry, poslech, předčítání
2. Rekreační činnosti - slouží k regeneraci sil
  - převažuje aktivní odpočinek s náročnějšími pohybovými, sportovními, turistickými nebo manuálními prvky
  - jsou realizovány převážně venku ve skupinkách a to buď organizovanou formou nebo jako spontánní činnost
3. Zájmové činnosti - dominuje vlastní aktivita dětí
  - může být skupinová nebo individuální
4. Příprava na vyučování - vypracování domácích úkolů
  - zábavné procvičování učiva formou didaktických her
  -

5. MATERIÁLNÍ PODMÍNKY

Školní družina je součástí základní školy. Nachází se v prvním patře školní budovy. Školní družina má k dispozici tři místnosti. Sociální zařízení má školní družina samostatné. Oděv a obuv si děti odkládají na věšáky u školní družiny. Prostory ŠD jsou zařízeny jako herny se stolečky k výtvarným, pracovním a jiným činnostem. V odděleních jsou koberce, které slouží dětem ke hře se stavebnicemi, pro hovor v komunikačním kruhu, hudební chvíle a pohybovou výchovu. K rukodělným činnostem slouží stoly se židlemi. Pro poslechovou a pohybovou činnost využíváme CD přehrávač, televizor a video. Průběžně jsou do školní družiny dokupovány nové hračky. Jednou týdně má školní družina k dispozici školní tělocvičnu. Děti mohou také využívat učebnu výpočetní techniky a cvičnou kuchyňku. Pro rozvoj čtenářských dovedností je k dispozici školní knihovna s dětskými knihami. K ekologické výchově slouží zahrada, kde se nachází dětské pískoviště a průlezky. Děti si zde mohou hrát s míčem, švihadly, kruhy nebo malovat křídami na tabuli. K vycházkám lze využít krásnou přírodu v okolí školy. Stravování dětí probíhá ve školní jídelně. Materiální podmínky školní družiny jsou dobré.

6. EKONOMICKÉ PODMÍNKY

Rodiče přispívají na provoz školní družiny. Tento příspěvek je využit na nákup materiálu a pomůcek pro děti.

7. PERSONÁLNÍ PODMÍNKY

Zájmové vzdělání je řízeno kvalifikovanými odborníky. Vychovatelky mají odborné pedagogické vzdělání, které si průběžně doplňují návštěvou akreditovaných kurzů i samostudiem. Program školní družiny navazuje na výchovně vzdělávací činnost školy. Různě zaměřených specializací vychovatelek využíváme v maximální možné míře k zařazení tělovýchovné, výtvarné a hudební činnosti.

7.1 Spolupráce vychovatelek ŠD s učiteli

- vzájemný respekt
- spolupráce při pedagogických radách
- výměna zkušeností
- účast na školách v přírodě

- konzultace spojené s řešením výchovných problémů

7.2 Spolupráce s rodiči

- formy:

individuální rozhovory telefonické rozhovory písemné kontakty

třídní schůzky

dny otevřených dveří

- ve vztazích mezi vychovatelkami a rodiči panuje oboustranná důvěra a otevřenost, vstřícnost, porozumění, respekt a ochota spolupracovat
- spolupráce je založena na partnerství
- vychovatelky ŠD chrání soukromí rodiny a zachovávají profesní mlčenlivost v jejich svěřených vnitřních záležitostech
- vychovatelky jednají s rodiči ohleduplně, taktně
- nezasahují do života a soukromí rodiny

8. PODMÍNKY PRO HYGIENICKÉ A BEZPEČNÉ PŮSOBNÍ ŠD

Ve školní družině vytváříme pohodové a příznivé sociální klima. Při všech činnostech jsou respektovány potřeby jedince. Náplň činnosti je věkově přiměřená, hodnocení žáků je motivující. Rodiče žáků jsou informováni o činnosti školní družiny prostřednictvím nástěnky školní družiny a webových stránek školy.

8.1 Hygienické podmínky

- vhodná struktura režimu dětí ve školní družině s dostatkem relaxace a aktivního pohybu daná režimem ŠD a skladbou zaměstnání
- děti jsou zatěžovány přiměřeně v rámci jejich možností
- vhodný stravovací a pilný režim
- zdravé prostředí (světlo, teplo, větrání, čistota, odpovídající velikost nábytku)
- ochrana dětí před úrazy — konkretizovaná poučení o bezpečnosti při sportovních hrách na hřišti, v tělocvičně, při práci s ostrými předměty před vycházkami

8.2 Psychosociální podmínky

- vytváření pohodového prostředí, příznivé sociální klima – otevřenost a partnerství v komunikaci, úcta, tolerance, uznání
- všechny děti mají ve školní družině stejná práva, stejné možnosti i stejné povinnosti
- chráníme děti před násilím, šikanou
- převažuje pozitivní hodnocení, pochvaly
- podporujeme dítě v tom, aby se nebálo, pracovalo samostatně, důvěřovalo si
- rozvíjíme v dětech citlivost pro vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, vzájemnou pomoc a podporu
- jsou určována jasná pravidla chování ve skupině tak, aby vznikl dobrý kolektiv

9. PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI A ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

Vychovatelky družiny úzce spolupracují s výchovným poradcem školy a s rodiči. Žáci jsou začleněni do všech aktivit družiny v nejvyšší možné míře. Činnosti respektují možnosti žáka. Žákům se zvláštními vzdělávacími potřebami je dle stupně a charakteru jejich znevýhodnění postižení/ při jejich začleňování do volnočasových aktivit věnována zvláštní pozornost.

Pro rozvoj talentovaných jedinců nabízí ŠD další doplňkové aktivity v oblastech jejich zájmů v kroužcích.

10. BOZP

Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Činnosti spontánní a řízené se prolínají, jejich skladba respektuje psychosociální podmínky výchovně vzdělávací práce školní družiny. Pitný režim je zajištěn během oběda ve školní jídelně. Žáci jsou pravidelně poučováni o nebezpečí úrazu, zvláště při pohybu na schodech a pobytu venku. Žák ze školní družiny nikdy neodchází bez vědomí vychovatelky. Zdravotní problémy či úraz neprodleně nahlásí vychovatelce. Při pobytu ve školní družině žáci dbají na bezpečnost svou a svých spolužáků. Snaží se vyvarovat konfliktním situacím. Všechny děti školní družiny jsou poučeny o zásadách bezpečnosti. Záznam o poučení je uveden v „Přehledu výchovně vzdělávací činnosti“ jednotlivých oddělení.

11. OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ

Obsah ŠVP je naplňován těmito okruhy:

Člověk a jeho svět:

- děti se učí pozorovat a pojmenovat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti, poznávají sebe i své nejbližší okolí
- učí se vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných
- vytváření režimových a pracovních návyků

1. okruh „Místo, kde žijeme“

- pozorování nejbližšího okolí, organizace života v rodině, ve škole, ve společnosti
- tematické vycházky do okolí školy (zdravotní středisko, policie, knihovna, obecní úřad)

Vv - malování toho, co jsme si zapamatovali

Lv - regionální pohádky, pověsti, poslechy

Dv - dopravní značky v okolí školy, malování dopravních značek

2. okruh „Lidé kolem nás“

- vhodné chování a jednání mezi lidmi, podstata tolerance, empatie, vzájemná úcta
- základní práva a povinnosti
- základy spol. chování, schopnost naslouchat, tolerance ve skupině, stolování
- kladný vztah ke spolužákům, radost ze spolupráce, kultura projevu
- hodnocení (hledat klady)
- předcházet šikaně

3. okruh „Lidé a čas“

- čas je vyčerpatelná jednotka
- šetření s časem
- správná organizace času
- pevný denní režim
- bylo - je - bude - posloupnost

4. okruh „Rozmanitost přírody“ příroda živá a neživá, proměnlivost

- sledování počasí
- tematické vycházky (zpracování poznatků ve výchovné činnosti, didaktické hry s přírodními motivy)
- péče o pokojové rostliny

5. okruh „Člověk a jeho zdraví“

- poučení o zdraví a nemocech
- zdravotní prevence (hygiena, otužování, předcházení úrazům, dbáme na bezpečnost činností)
- jak se chránit před úrazy
- jak se chovat jestliže k úrazu dojde
- přivolání pomoci (policie, hasiči, záchranná služba)
- zdravý a nezdravý jídelníček (co jíme a proč)
- pitný režim

Zájmové vzdělávání bude uskutečňována ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne vyskytnou, vyváženým poměrem spontánních a řízených aktivit. Specifickou formu představuje didakticky zacílená činnost, ve které vychovatelka s dětmi bude naplňovat konkrétní dílčí vzdělávací cíle a kompetence.

Dítě se bude rozvíjet a učit na základě vlastní aktivity činnostmi, kterými se ze své vůle a svého zájmu zabývá. Většina činností bude obsahovat prvky hry a tvořivosti. Mezi oblíbené formy naplňující záměry vzdělávání patří nadstandardní aktivity – ŠVP, besídky, karneval, kulturní vystoupení, zájmové kroužky a akce pro rodiče a veřejnost.

12. EVALUAČNÍ SYSTÉM

je důležitou součástí pedagogického ovlivňování volného času žáků ve školní družině. Vychází z posouzení kompetencí formulovaných ŠVP. Při evaluaci bereme v úvahu i možná rizika ohrožující činnost družiny. Cennou zpětnou vazbou jsou ohlasy rodičů i názory žáků.

Předmět evaluace:

činnost družiny jako školského zařízení
výchovné působení na jednotlivé žáky

Hodnotící kritéria:

způsob motivace
vedení činnosti ŠD
pestrost činnosti ŠD
individuální přístup k dětem
dodržování BOZP

rozvoj osobnosti žáka
spolupráce s rodiči, prezentace na veřejnosti
personální stav ŠD, úroveň dalšího vzdělávání vychovatelek
zlepšování materiálních podmínek

13. ČASOVÝ PLÁN ČINNOSTI ŠD

Vzdělávací program ŠD obsahuje programy činností. Tvoří ho výběr možných aktivit, ze kterých je možno volit podle aktuálního množství a složení žáků v oddělení, s nimiž pracujeme.

Toto uspořádání umožňuje tvořivě reagovat na změny i na různou skladbu žáků v těchto odděleních.

Pro jednotlivé náměty se počítá s průběžným působením vychovatelky, s činnostmi vyplývajícími z týdenní skladby zaměstnání a příležitostnými akcemi.

Září, říjen:

- Seznamujeme se s novými kamarády, vytváříme kamarádské vztahy a prostředí, hrajeme seznamovací hry, vytváříme si pravidla naší družiny
- Poznáváme naši školu, učíme se orientovat v prostorách školy a školní družiny
- Povídáme si o našem bydlišti, poznáváme okolí naší školy
- Domácí mazlíčci – jaké máme, jak se o ně staráme, co všechno potřebují – ukážeme si fotografie, malujeme je a píšeme příběhy o nich
- Sbíráme přírodní materiály a pracujeme s nimi (šišky, listy, žaludy, kaštiny, apod.)
- Vyrábíme a pouštíme papírové draky

Listopad, prosinec:

- Pozorujeme změny v přírodě v tomto ročním období, povídáme si o tom, jak v zimě pomáháme zvířátkům v lese
- Soutěžíme v přírodovědných kvízích
- Hrajeme loutkové, maňáskové divadlo
- Sbíráme listy, zkusíme různé výtvarné techniky – koláž, frotáž
- Vyrábíme a malujeme Mikuláše, čerty a anděly
- Zhotovujeme vánoční výzdobu, připomínáme si vánoční tradice a zvyky
- Zpíváme vánoční písně a koledy, zhotovujeme výrobky na vánoční jarmark
- Vyrábíme vánoční dárky a přáníčka pro své blízké

Leden, únor:

- Povídáme si o zážitcích z Vánoc
- Hádanky, křížovky a didaktické hry na téma Zvířata ze ZOO
- Na školní zahradě stavíme ze sněhu ledovou ZOO
- Hrajeme hry na sněhu, sáňkujeme
- Vyrábíme masky a škrabošky na karneval
- Čteme si pohádky, které dramatizujeme
- Hrajeme didaktické hry s pohádkovou tematikou

- Modelujeme z modelovací hmoty

Březen, duben:

- Povídáme si, čteme, hrajeme hry a malujeme na téma domácí zvířata a jejich mláďata
- Pozorujeme jarní změny v přírodě
- Poznáváme a malujeme první jarní květiny
- Připomínáme si velikonoční zvyky a tradice, zdobíme kraslice, vyrábíme velikonoční dekorace
- Učíme se písně a básničky o jarním období
- Učíme se a procvičujeme si pravidla bezpečnosti silničního provozu
- Připomínáme si Den Země
- Vyrábíme čarodějnice

Květen, červen:

- Povídáme si příběhy o mořském světě
- Soutěžíme ve vědomostních kvízech na téma podmořský svět
- Kreslíme křídami na chodník
- Vyrábíme přáníčka nebo drobné dárky ke Svátku matek
- Sportujeme, hrajeme míčové a pohybové hry na školní zahradě a školním hřišti
- Společně slavíme Dětský den
- Malujeme podmořský svět
- Společně uklízíme všechny hračky a prostory ŠD
- Hodnotíme chování dětí během celého roku (odměna)